

Bir Yoğun Erasmus Programı Deneyimi: IP LibCMASS, 2-15 Eylül 2012, Zagreb

An Experience Erasmus Intensive Programme: IP LibCMASS, September, 2-15, 2012, Zagreb

Ömer Dalkıran*

Öz

Bu yazıda, 2-15 Eylül 2012 tarihleri arasında Hırvatistan'ın başkenti Zagreb'de gerçekleştirilen Yoğun Erasmus Programı "Erasmus IP LibCMASS (IP Library, Information and Cultural Management – Academic Summer School Intensive Programme) 2012" sırasında edinilen izlenimler ve deneyimler paylaşılmıştır. Ev sahipliğini Zagreb Üniversitesi'nin yaptığı Programa ev sahibi üniversitenin yanı sıra Türkiye'den Hacettepe Üniversitesi, Bulgaristan'dan Kütüphane Çalışmaları ve Bilgi Teknolojileri Devlet Üniversitesi (SULSIT) ve Fransa'dan Paris Descartes Üniversitesi katılmıştır. Program, 2013 yılında Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü ev sahipliğinde Ankara'da gerçekleştirilecektir.

Anahtar Sözcükler: Yoğun Erasmus Programı, IP LibCMASS, kültürel miras kurumları, Zagreb, Hırvatistan

Abstract

In this paper, impressions and experiences gained during the Erasmus IP LibCMASS (IP Library, Information and Cultural Management – Academic Summer School Intensive Program) in September 2-15, 2012 is shared. In addition to the host university (University of Zagreb), Hacettepe University from Turkey, The State University of Library Studies and Information Technologies (SULSIT) from Bulgaria and Descartes University from France were participated to the program in 2012. Next and final stage of this project will be taken place at Hacettepe University Department of Information Management in 2013.

Keywords: Erasmus Intensive Programme, IP LibCMASS, cultural heritage institutions, Zagreb, Croatia

Giriş

Yoğun Erasmus Programı (IP LibCMASS 2012), kütüphaneler, arşivler, müzeler ve bilgi teknolojisi merkezlerinin yönetimine ilişkin bilgi ve beceri kazandırmaya yönelik disiplinler arası bir eğitim programı ve öğrenme çevresi oluşturmayı amaçlamaktadır. 2-15 Eylül 2012 tarihleri arasında Hırvatistan'ın başkenti Zagreb'de Zagreb Üniversitesi'nin ev sahipliğinde gerçekleştirilen Program'a Türkiye'den Hacettepe Üniversitesi, Bulgaristan'dan Kütüphane Çalışmaları ve Bilgi Teknolojileri Devlet Üniversitesi (SULSIT), ve Fransa'dan Paris Descartes Üniversitesi katılmıştır. Adı geçen ülkelerden toplam 25 öğrencinin ve 19 öğretim elemanının yer aldığı Program kapsamında Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü'nden Prof. Dr.

* Arş. Gör., Hacettepe Üniversitesi, Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü, e-posta: omerdalkiran@hacettepe.edu.tr

Yaşar Tonta, Prof. Dr. Serap Kurbanoglu ve Prof. Dr. Bülent Yılmaz da çeşitli dersler vermişlerdir. Programa, Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü'nden lisans ve lisansüstü düzeyde 7 öğrenci katılarak eğitimi başarı ile tamamlamışlardır. Program, 2013 yılında Hacettepe Üniversitesi ev sahipliğinde Ankara'da gerçekleştirilecektir (<http://libcmass.unibit.bg/about-us/>). Katılımcısı olduğum Yoğun Erasmus Programı'ndan edinilen izlenimler ve deneyimlerin, bu tür programlara katılmayı düşünen Bilgi ve Belge Yönetimi bölümü öğrencileri ile meslektaşlarımıza yol gösterici ve yararlı olabileceği düşünülmektedir. Ayrıca, bu ve benzeri programlar konusunda bilinirliği ve farkındalığı arttırmak amacıyla Yoğun Erasmus Programı deneyiminin paylaşılması gereği duyulmuştur.

Yoğun Erasmus Programı öncesi eğitim faaliyetleri, ulusal ve uluslararası takım düzeyinde yapılandırılmıştır. Katılımcı ülke öğrencileri arasında Program'ın ana konu başlıkları olan "Kütüphane, Bilgi ve Kültürel Mirasın Yönetimi, Bilgi Okuryazarlığı", "Kültürel Mirasın Korunması ve Erişim, Dijital Kütüphaneler", "Fikri Mülkiyet, Bilgi Danışmanlığı", "Kültürel Kurumlar, Arşivler ve Kütüphaneler'de Bilgi Teknolojisi" konularına yönelik uluslararası gruplar oluşturulmuştur. Bununla birlikte, bütün katılımcı öğrencilere ayrıntılı ders programı gönderilerek, her ders için tanıtım bilgisi, okunması gereken literatür ile ulusal ve uluslararası takım düzeyinde yapılması gereken ön çalışmalara yönelik detaylı bilgiler verilmiştir. Böylece, öğrencilerin programa hazırlıklı olarak katılmasını sağlayarak eğitim sürecini daha verimli kılmak hedeflenmiştir.

Toplam 14 gün süren Program boyunca eğitim, dersler ve bu derslerle bağlantılı olarak ulusal ve uluslararası öğrenci takımlarının katkısıyla gerçekleştirilen seminerler, çalıştaylar, sunumlar, inceleme gezileri, tartışmalar, bireysel çalışmalar, grup çalışmaları, yemekli toplantı, kültürel ve turistik geziler biçiminde gerçekleştirilmiştir.

Eğitim Süreci

3 Eylül 2012: Program'ın tanışma kısmından sonra ilk gün "bilgi mimarisi" konulu açılış dersi Hacettepe Üniversitesi'nden Prof. Dr. Yaşar Tonta tarafından Türkiye'den çevrimiçi konferans biçiminde verilmiştir. Ardından Paris Descartes Üniversitesi'nden Doç. Dr. Joumana Boustany "kütüphane otomasyonu" konusunda bilgiler vermiştir. Bu ders, uluslararası öğrenci takımlarının katılımlarıyla etkileşimli bir biçimde seminer formatında devam etmiştir. Son olarak, Program'ın katılımcıları tarafından belirli bilgilerin paylaşıldığı "Intercultural exchange around the profession of librarian" başlıklı e-platformun (<http://www.docinfos.fr/culturex/>) tanıtım sunumu yapılmıştır. Eğitim gününün ilk akşamında verilen yemekli toplantı ile de katılımcılar birbirlerini daha iyi tanıma fırsatı bulmuşlardır.

4 Eylül 2012: Hacettepe Üniversitesi'nden Prof. Dr. Serap Kurbanoglu tarafından verilen günün ilk dersi "bilgisayar okuryazarlığı ve bilgi okuryazarlığı" üzerine olmuştur. Ardından, ulusal takımlar konuyla ilgili ülkelerindeki durumun genel resmini çizen sunumlar yapmışlardır. Zagreb Ulusal ve Üniversite Kütüphanesi'ne gerçekleştirilen inceleme gezisi ile de kütüphane hizmetleri hakkında çeşitli bilgiler edinilmiştir.

5 Eylül 2012: Zagreb Üniversitesi öğretim üyelerinden Prof. Dr. Aleksandra Horvat tarafından "kültürel mirasın dijitalleştirilmesi ve kütüphaneler" üzerine verilen ilk dersten sonra SALSIT'den Prof. Dr. Ivanka Yankova "kütüphane yönetimi" konulu bir ders vermiştir. Ders sonrası gerçekleştirilen çalıştayda ulusal takımlar kendi ülkelerindeki kütüphanecilik/ bilgi bilim eğitim programlarına ilişkin durumu anlatan sunumlar yapmışlardır. Son olarak Proje web sitesinin (<http://libcmass.unibit.bg/>) ve "Intercultural exchange around the profession of librarian" e-platformunun (<http://www.docinfos.fr/culturex/>) gelişimi tartışılmıştır.

6 Eylül 2012: Eğitimin dördüncü günü, Zagreb Üniversitesi'nden Yrd. Doç. Dr. Sonja Špiranec tarafından "folksonomiler" üzerine verilen ders ile başlamıştır. Uluslararası takımlar tarafından gerçekleştirilen çalıştayda ise bu derste öğrenilen bilgilerin uygulamaya dökülmesi sağlanmıştır. Daha sonra, SALSIT'ten Yrd. Doç. Dr. Rumelina Vassileva "bilgi güvencesi" konulu dersini sunmuştur. Eğitimin son kısmı ise, daha önce inceleme gezisi yapılan Zagreb Ulusal ve Üniversite Kütüphanesi hakkında hazırlanacak değerlendirme raporuna hazırlık için ayrılmıştır.

7 Eylül 2012: Günün ilk iki dersi, SULSIT'ten art arda iki öğretim üyesi tarafından verilmiştir. Yrd. Doç. Dr. Tereza Trencheva "internetteki bilgi kaynaklarının fikri mülkiyeti" üzerine bilgiler verirken, Yrd. Doç. Dr. Lubomira Parijkova, "kütüphane yönetiminde dış kaynak kullanımı" üzerine bilgilendirici bir sunum yapmıştır. Ardından SULSIT öğretim üyesi ve aynı zamanda proje koordinatörü olan Doç. Dr. Tania Todorova ile Zagreb Üniversitesi öğretim üyeleri, eğitim kalitesi sorumlusu Prof. Dr. Aleksandra Horvat ve Zagreb Üniversitesi Koordinatörü Doç. Dr. Ana Barbariç yönetiminde, öğrenciler ve diğer hocaların katılımıyla Program'ın ilk haftası değerlendirilmiştir. Son olarak, Hırvatistan Devlet Arşivleri'ne bir inceleme gezisi gerçekleştirilerek kurumda verilen hizmetler ve uygulamalar ile ilgili bilgiler alınmış ve bazı uygulamalar yerinde görülmüştür.

8 Eylül 2012: "Kültürel mirasa erişim" ve "dijital kütüphaneler" konulu eğitim kapsamında Plitvice Lakes National Park'a ve turistik bir sahil kenti olan Zadar'a gezi düzenlenmiştir.

9 Eylül 2012: Eğitimin bu günü, Zagreb kentinin kültürel ve turistik yerlerini ziyaret ile bireysel çalışma ve grup çalışmaları için ayrılmıştır.

10 Eylül 2012: Günün ilk dersi, Zagreb Üniversitesi'nden Doç. Dr. Radovan Vrana tarafından "kütüphane hizmetlerinde internet kullanımı" konusunda verilmiştir. İkinci derste gene Zagreb Üniversitesi'nden Dr. Ivana Hebrang Grgić "sosyal ağ siteleri ve kütüphaneler" konularında bilgiler vermiştir. Ardından ulusal takımların katkısıyla dersle bağlantılı bir çalıştay gerçekleştirilmiştir. Bu bölümde, öğrenciler ulusal takım olarak kendi ülkelerindeki kütüphanelerin sosyal ağlardaki durumuna ilişkin genel bir bakış açısı oluşturabilecek çalışmalar sunmuşlardır.

11 Eylül 2012: SULSIT'ten Doç. Dr. Mariela Nankova'nın vermiş olduğu "Avrupa Birliği Kültürel Politikaları ve Stratejileri" başlıklı ilk dersten sonra Zagreb Üniversitesi'nden Doç. Dr. Daniela Zivkovic "dijital kütüphaneler" konusunda bilgiler vermiştir. Uluslararası takımların katılımı ile dersle bağlantılı olarak gerçekleştirilen seminer ile öğrencilerin gözünden ideal dijital kütüphane öğelerinin ortaya konulması sağlanmıştır. Eğitimin son kısmı, proje e-platformunda yayınlanmak üzere (<http://www.docinfos.fr/culturex/>) Hırvatistan Devlet Arşivleri hakkında hazırlanacak rapora hazırlık amacıyla bireysel çalışmaya ayrılmıştır.

12 Eylül 2012: Eğitim, SULSIT'ten Prof. Dr. Iskra Arsenova'nın "bibliyometri üzerine verdiği dersle başlamıştır. Ardından gerçekleşen derste, yine aynı üniversiteden Yrd. Doç. Dr. Elena Ignatova "E-devlet hizmetlerinde bilgi merkezlerinin rolü" üzerine bilgiler aktarmıştır. Ders sonrası, Zagreb Şehir Kütüphaneleri'ne bir inceleme gezisi düzenlenmiştir. Böylelikle, değişik uygulamalar yerinde görülerek farklı bir ülkenin bilgi merkezlerini nasıl yapılandırdığı ve sunduğuna ilişkin bilgilerin yanı sıra konuyla ilgili farklı bakış açıları edinilmiştir. Günün kalan kısmı, eğitim sonunda gerçekleştirilecek olan değerlendirme sınavına hazırlığa ayrılmıştır.

13 Eylül 2012: Hacettepe Üniversitesi'nden Prof. Dr. Bülent Yılmaz'ın "Kültürel mirasın dijitalleştirilmesinde Halk Kütüphaneleri ve EUROPEANA" konularında vermiş olduğu ilk dersten sonra, uluslararası takımların katkısı ile küçük bir çalıştay gerçekleştirilmiştir. Sonrasında ise, sorumlu öğretim üyeleri yönetiminde karşılıklı soru cevap ve sohbet biçiminde Program'ın ikinci haftası değerlendirilmiştir. Günün son dersi ise, SULSIT'ten Doç. Dr. Dobrinka Stoykova tarafından "okuma alışkanlığı ve bu konudaki kütüphane uygulamaları" üzerine verilmiştir.

14 Eylül 2012: Eğitimin son gününde, Proje Koordinatörü Doç. Dr. Tania Todorova, Prof. Dr. Aleksandra Horvat, Doç. Dr. Ana Barbariç, Prof. Dr. Bülent Yılmaz ve Yrd. Doç. Dr. Elena Ignatova eşliğinde Program'ın genel bir değerlendirilmesi yapılmıştır. Bu değerlendirme karşılıklı soru cevap şeklinde ve sohbet havasında, esnek bir biçimde gerçekleştirilmiştir. Bunun ardından ise, her ülke ulusal takımlarının Program'a ilişkin genel değerlendirmelerini içeren sunumlar yapılmıştır. Proje Koordinatörü Doç. Dr. Tania Todorova'nın yapmış olduğu genel değerlendirmeden sonra ise 2013 yılında Ankara'da gerçekleştirilecek olan Program (IP LibCMASS Ankara 2013) hakkında genel bilgiler verilmiştir. Bütün katılımcıların başarılı olarak tamamladığı Program sonunda katılımcılara sertifikaları takdim edilmiştir. Son olarak, düzenlenen küçük bir kokteyl ile katılımcılar, başarıyla tamamlanan yoğun bir eğitim sürecinin yorgunluğunu atma ve başarılarını kutlama fırsatı bulmuşlardır.

Sonuç

Başta ev sahibi Zagreb Üniversitesi'nin hocaları ve öğrencilerinin ilgisi, yardımseverliği ve Fransız, Bulgar ekiplerinin cana yakınlığı ile 14 gün süren Yoğun Erasmus Programı'nı hızlı ve sorunsuz bir biçimde geçirdim. Program boyunca, değişik ülkelerden öğrencilerle birlikte farklı ülkelerden alanında uzman hocalardan ders alarak, uluslararası bir öğrenme ortamında bulunma şansı elde ettim. Ayrıca, farklı ülkelerdeki bilgi hizmetleri ve bilgi ve belge yönetimi eğitimi konularında bilgi sahibi oldum. Programa katılmak, yeni insanlar ve kültürleri tanıma fırsatının yanı sıra, alanımızla ilgili yeni farklı bakış açıları kazanmamı sağladı. Özellikle uluslararası takımlarla gerçekleştirilen çalıştaylar ve sunumların, katılımcı öğrenciler için yeni ve öğretici bir deneyim oldu. Böylelikle, grup çalışmaları sonucu, farklı özellikte kişilerle ortak çalışma konusunda da kendimizi geliştirme fırsatı bulduk. Ayrıca, düzenlenen sosyal ve kültürel etkinlikler, program boyunca katılımcıların birbirleriyle iletişimin kurmasına katkıda bulunmuş ve güzel vakit geçirmelerini sağlamıştır.

2013 yılı eğitimi Hacettepe Üniversitesi ev sahipliğinde Ankara'da gerçekleştirilecek olan Yoğun Erasmus Programı hakkında daha detaylı bilgilere ve fotoğraflara <http://libcmass.unibit.bg/> adresinden erişilebilmektedir.